

Nro. 40

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indült Bétsből, Kedden Majus 17-dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s.

A' Gallitziából ide érkezett Követség e. h. 11. kén
szeredán botsáttatott Felséges Urunknak és Afzszonyunknak
tiszteletekre, a' melly végre valamint a' Követség tagjai úgy a'
Gallitziái Lengyel Nemzetbéli számos itt lévő Gavallérok is, a'
kik ezen solennitásra meghivattatva voltak, nagy gompával és
tzifra hintókban jelentek meg az Udvarban. Felséges Urunk és
Afzszonyunk egygyütt méltoztattak nékiek kárpit alatt
audentziát adni, és az ő Felségek házosságokhoz való jó
szerentsekivánássokat különös kegyelmességgel fogadván,
óket a' magok Fel-

R r

séges Kegyelemiségek felől bizonyosá tenni. Az ő Felsőgekhez intézett két rendbéli beszédet a' Lembergi Érsek Kitki-Kikii Gozdawa Cajetan Ignátz Cs. K. Belső Titkos Tanácsos Ur eö Excellenciája tartotta.

A' már hírében Olvasóink előtt is esméretes nagy tántzoló épületben, melynek Apollo Szálája a' neve. nevezetes és népes bált adott annák tulajdonosa Wolffson e' h 8-kán, melynek tényességit különösen nevelte az, hogy az itt lévő Sakszoniai Antal K. Hertzég és élete' párja Mária Theresia Fő Hertzegasszony is megjelenni méltoztattak benne a' F. Cs. Udvarnak minden itt lévő Cs. K. Tagjaival, 's Magyar ország Nádorispányával Josef ő Cs. K. Fő Hertzegségével egyetemben. Ez a' második vala azon jól tévo tzeira szánt 3 bálk között, a' mellyekből béjövö summat, először egy Slésiai szegény helységi templomnak épittetésére, másodsor az ujj Vak-Siket-Nemes Intitutum' számára, harmadsor eozok közönséges jöttevö Intézeteknek felségelésekre rendelte a' Tulajdonos.

Az Erdélyi Nagy Fejedelemségben Brassó Városában Vittenbauer Mihály oda való Polgár, és Kömives tulajdon vagyonyából, és tulajdon kezeivel 16 olyatén embereknek számokra, kik a' szegénységgel küzködnek, egy tartós Házat épített, és ezen szegenyeknek tartására minden vagyonyát által engedte. Ezen ajtatos és nemes cselekedetért méltoztatott a' Felsőges Császár és Király nevezett Vittenbauer Mihályt a' nagyobb arany Erdempénzel meg díszesíteni, és ez által néki a' Felsőges Királyi jötetzést kinyilatkoztattni.

Végezte F. Austriai és Orosz Cs. Udvarok kö-

zött a' fzőkövényeknek költsönös vízfzaküldettetések eránt köttetett barátságos Egygyezésnek: —

13) Senkinek jobbágyaink között az Orofz fzőkevénytól, sem monturí, sem fegyvert, se lovat, se lófzerfzámot, sem semmit egyebet venni, szabad nem lefzen. Mindezeket, mint lopott jófzágokat annak a' regeméntnek kell vissza küldeni, a' mellytől a' fzőkevény katoná el fzőkött. A' ki az illy jófzágot meg veszi, mind ezt, mind a' penzit el veszti, azon felül ezen parantsolatnak meg töréséért, méltoképen meg büntettetik.

14) Mivel ezekben a' pontokban velünk a' Felső Orofz Császár nemtsak meg egyezett, hanem ugyan azon időben a' maga Birodalmában is hasonló parantsolatot adott ki: parantsollyuk a' mi polgári Kormányozóinknak, és katoná Commendánsainknak, hogy a' jelenvaló parantsolatot, mindenütt, a' hol fzőükséges lefzen hirdettefsek és ragasztattáfsák ki, hogy ekképen senki annak nem tudásával magát ne mentegethese. Nem különben minden polgári s hadi tisztviseleinknek parantsollyuk, hogy ezen parantsolatot szorofsan meg tartsák, s másokkal is szorofsan meg tartattattáfsák. — Költ Bécsi rezidentziánkban, Aprilis 26-ik napján, 1808-ban, uralkodásunknak 17-ik esztendejében.

Magyar Offzág.

E' folyó Májusnak 7-ik napja, a' Posonyi Kir. Akadémiára nézve igen emlékezetes vólt, a' mellyenn tudniillik annak Pro Directofságába, Fő Tisztelendő Jordánfzky Elek Ur nagy lelkü, s szélesben kiterjedt tudományú hazánkfia, a' Posonyi

Megyés Ekklesiának Kánonokja bé iktattatott. Ez a' czeremónia következőképen ment végbe. Minekutána az Akadémiai Tanátsban, a' Feis Királyi Helytartó Tanátsnak ez erant való parantsolatia felolvasatott volna, két Professzor Urak, agymint Hajnik Pál a' honyi törvényeknek, és Belnay György Aloysius a' Historiának közönséges Tanító, a' nevezett F. Tisztelendő Kánonok és Pro-Director Urnak szálására küldetvén az Akademia gyűlésébe meg hívták. A' ki az Akadémiai Tanáts hivatalját szép deák szóval meg köszömvén, és mind a' deputatus Professzor Urak, mind a' több Akademiábéli Tanítók erant való szives indulatját ki jelentvén, velek együtt az Akademia polotájába ment, és egy talpra esett deák oratiót mondván, az Akadémiai Tanáts előülő székebe bé tilt. Minden jelenvölt személyeknek szemeikből ki tertzett, melly nagy örömmel vettek. Eö Cs. Felségének azt a' megbetsülhetetlen nagy kegyelmességet, - melly szerezte ezt a' nagy lelkü 's tudományú hazafit, a' ki mind tudós munkái, mind a' Theologiának, a' Nagy Szombati Seminariumban való közfizas és épületes tanítása által magát nevezetessé 's érdemessé tette, a' Posonyi Kir. Akademiának Pro-Directorává tenni méltóztatott. — A' tanuló ifjuság erant való szives hajlandóságát, fel vett hivatalának kezdetében mindjárt az által tette nyilvánosságá, hogy a' F. Tisztelendő Kaptalantól adott 40 forintokhoz, a' maga erőszényéből 40 forintokat tévén, azokat a' szegény, de jó igyekezetü tanuló ifjak közt ki osztogatta. Eljen! Eljen számos esztendőig ez a' nagy lelkü tudós Hazafi!!!

Északi Európa.

Az Orosz birodalom által Swéd ország ellen, Swéd ország által az Orosz birodalom ellen, az után a' Dánia által Swéd ország ellen közönségesse tétett hűdéseket kiadtuk volt az ő idejekben: most már a' Swéd Udvarnak Dánia ellen való nyilatkoztatását is kihirdetni kötelességünk; a' melly ekképpen következik: —

„A' Dánus Udvar szövetséget kötött vala Frantzia országgal, a' Frantzia seregeknek fogadtatásokra a' maga országában készületeket tétetett vala, a' maga kikötőhelyeiben szállító hajókat gyűjtett öszfze, a' Kopenhágai révénél készületeket tétetett a' végre, hogy a' Swéd ország ellen oda érkezendő Frantzia seregeknek hadi munkájokat fedezzek, 's mind ezekután végezetre egy Hadhirdetést is adott ki, melyben azzal vádolja Swéd országot, hogy megrontotta volna a' békeiséget, az által, hogy a' Dánus hadi hajóknak az Anglusok által lett elvitetéseikért nem tétetett szánakozó köszöntést a' Kopenhágai Udvarnál; hogy az ezen megáztatásért ezen Udvarral egygyütt dolgozni nem akart; és kiváltképpen az által, hogy magának Angliában keresett volna segedelmet. —

„Svétzia és Dánia között egy tsupa békeiséges kötésnél egyéb kötés nem volt; semmi szövetséges egygyezés nem kötelezte őket semmi egy kézre való politikai munkára; sőt, mikor Swéd ország, az Orosz birodalom, és Pruszszia egygyütt, Frantzia ország ellen verkedtek, Dánia ekkor is taak a' neutralitás' árnyéka által láttatott minnyájok eránt való barátságát palástolni. Ezen Systemának szemléloje

lévén, 's némely 1806. dik béli nyilatkozatásokból által látván azt, hogy ezen Systemán változást tenni lehetetlen volna, minden reménséget elvesztette vala ő Swéd Felsége, azt eránt, hogy a' Dánus hadi hajós seregnek valaha Swéd ország valamely hafzát vehesse. A' Tilsiti békeféséges kötés után ellenben minden okokra nézve lehetett félni, hogy ez a' tengeri hadi erő az idegen Hatalmafságoknak Dániához való befolyások által még valaha Swéd ország ellen fogna fordittadni. Erre nézve ő Swéd Felsége jónak találta azon történetekre nézve, a' mellyek tavaly a' szomszedságban (Seelandia fzigetén) véghez mentek, halgatni, és tsak Angliára magára bízni azt, hogy ezen történetekre nézve magát a' jövendő világ előtt megigazítsa. Azonközben tartozik ő Swéd Felsége igazságnak okáért megvallani azt, hogy a' Londoni Udvar telyefséggel nem várta, vagy kívánta Swéd országtól azt, hogy a' Seelandia ellen tett expeditzióban részt vegyen, sőt tsak hírt sem adott ennek a' felől addig, míg a' dologhoz való hoztatásnak ideje el nem érkezett. Nem is tétetődött ezen történet alkalmatosságával Swétziában legkissebb mozdulás is. Az Anglus hajós sereg eljött, 's vízfza is ment, a' nélkül, hogy valamely Swéd kikötőhelybe bévezett volna; és a' Swéd Pomeraániába kifzallott Anglus segítő seregek, az 1807. ben Jun. 17. kén készült kötés szerént, a' melly felett akkór folytak Londonban az alkudozások, mikor a' Koppenhágai expeditzió felől még semmi szó sem volt, Angliának vízfza adattak. Az itt említett Kötés ilyen szókból áll: — „Meghatározott, hogy abban az esetben, ha valamely előre el nem láttatható környulállások ezen egygyezésnek célját

elérhetetlenné találják tenni, vagy pedig, ha ő Nagy Britanniai Felsőge szűkségesnek találánda azt, hogy az emített seregeket Swéd-Pomeraniából elvigye, ezen esetekben tellyességgel nem akadályoztatja meg ő Nagy Brit. F. get ez a Kötés, hogy az említett seregeknek, mellyek ő Swéd Felsőge' vezérlése alá bizattatnak, bátorságok eránt olyan rendeléseket teheszen, a' miyeneket ő F. ge jóknak fog tartani " — Ezen Kötésnek igazságos voltát tökéletesen megmútatta akkor Anglia, és mutatják azt azóta minden tapasztalások. Még valának népek az ellenségek járma alá való hajtattatásra, kikötőhelyek a' bezárattatásra, és hadi erők, az Anglia ellen való fordittatásra; akár mibekerüljön bé kellett rontani az Elzaki tatományokba; 's ennek végrehajthatására akár melly fogások jók voltak. Az egész ellenseges szövetség' szájában, a' Dánus hajós seregre való p'és, lett a' hadi kiáltó szó. —

Megjegyzést érdemel, hogy a' Dánus országlószék a' Frantziáktól már körülvétettéve lévén, általok kormányoztatván, hajtattván, azt tollak megfizettéve lévén, Hadhirdtést ad ki Swéd ország ellen, a' nélkül, hogy tsak meg nevezni merhetné is azt a' Hatalmaságot, a' melly által az ő lépései kormányoztatnak. Kérelkedő bizontalankodóssal keresgéli öszsze az indító okokat a' hadhirdtésre; Swéd országnak panaszszára nézve, hogy a' Swéd postáknak Danián által való útjok gátoltatik, azzal mentvén magát, hogy ezen postákat, az Anglus levelezésnek meggátoltatása végett a' kötések ereje szerént nem botsáthatná által, megvalja, hogy ezen eszközhöz való nyúlásra akarolja ellen kényszerítettögne. Az ő Swéd Felsőge gondolatjait el akar-

ja találni; ezeket maga eránt ellenségeseknek képzeli lenni; midőn azorközben maga alattomban, hónapoktól fogva készül Swéd országnak megtámadására. Swéd ország' boldogságának megítélésével bajlódik, míg az alatt önnön boldogságát és függetlenségét feláldozza. Swéd országnak azt veti szemre, hogy egy Kötés által, melynek hadi segedelem a tárgya, magának oltalmazó eszközöket iparkodott szerezni: holott ő (a' Dánus országlószék) a' Swéd ország' megtámadására fizettette-meg magát; 's még is, mint valamelly kételkedő bizontalankodással, fogadott szolgáknak (béreseknak) nevezi a' Swéd seregeket; 's talám tsak az ellenség lehetett olly kemény, hogy ezt a' kifejezést néki elibe írhatta. Ebben a' tekintetben is meg kell ő Nagy Britanniai Felségéről ellenben azt vallanunk, hogy semmi Swéd országgal való alkudozásaiban és egygyezésiben soha semmi megtámadásra tzelőző feltéteit Swéd országtól nem kívánt, és soha semmit egyebet nem akart, hanem tsak a' mi ezen országnak bátorságával és függetlenségével fennállhatott. Utolsóbb es legnyilvánosabb bizonyosága ennek a' többek között az a' készsége az Anglus Követnek, a' melly szerént arra a' projektomára ő Swéd Felségének, hogy az Anglus hadi hajók a' Napkeleti tenger' öbleiben lévő Dánus, Német, és Orosz kikötőhelyeknek ne alkalmatlankodjanak, azonnal formá szerént megigerte, még pedig az egész Északra nézve tiszteletes feltételek alatt, hogy Anglia nem fog a' nevezett tengerre hadi hajókat beküldeni. Olvashatja a' Dánus országlószék tsak ezen egyetlenegy projektomban mind azoknak a' paraszoknak tökéletes megtafoltatásukat, mellyekkel az ő hadhirdetése meg van

töltve, és öszsze hasonlítja, gondolkodásra szánt nyugodalmos szempillantatjaiban, azt a tárgyat, melyet ő Swéd K. F. ge ezen projektom által el akart érni: egyéb környü. állásokkal. Swétzia, Anglia, Pruszia, és az Orosz birodalom, a' köz ügy mellett hadakoztak: egygyiknek sem jutott eszébe, hogy Dániát az abban való részesülésre kényszerítse. Akkor is éppen olyan szövetségese volt az Orosz birodalomnak Dánia, mint most: miért nem költ tehát fel akkor véle egygyütt ugyan azon ügy mellett? —

„Ha Anglia az ellenség' princípiumát követte volna, bizonyosan nem halasztotta volna Dániának a' fegyverből való kivetkeztetését egész addig a' szempillantatig míg ez az ellenséggel egy kézre foghatja a' dolgot: hanem már elzárkózniuk előtte elfoglalta volna azt, 's azt, az Északnak tulajdon jóváért, magának megtartotta volna. —

„Még az Orosz birodalommal való régi szövetségét is arra akarja fordítani Dánia, hogy Swéd országnak megtámadtatását ezzel is szépíthesse, holott az egész világ tudja, hogy ez a' szövetség tsak önön általa végett kötött volt, és az utolsó háboruban sem volt kötelező, ha szintén annak bétöltetését az Orosz birodalom talán kívánta is Dániától. A' Dánus Udvar a' maga mentége végett az Orosz Udvar igazságtalanságának védelmezését veszi magára, 's el árúlja a' köztök való megfontolt öszszebezzelést. —

„Határjek van az igazságtalanságnak és hamiságnak: a' betséglet és igazság győzedelmeskednek. Ő Swéd Királyi F. ge, egészfzen a' maga ügyének igazságos voltába helyezettetvén bizodalját, 's ke-

vély lévén azzal, hogy egy olyan jó katona és hűség-
ges népen országolhat, a' mely a' veszedelmek kö-
zött illy sok versben megpróbáltatván, a' Mindenha-
tónak kezei által mind annyiszor megtartatott, re-
mélli, hogy ugyan ezen Mindenhatónak gondviselé-
se az ő K. F. ge fegyvereit megáldván, alattvalóit, az
ellenség' megaláztatása által, bátorságos és tisztes-
séges békefességgel meg fogja ajándékozni. "

Azt olvassuk némely külső levelekben, hogy
a' Swéd Udvar által az Orosz Udvar ellen a' minap
közönségessé tétetett hirdetésre nézve, az abban elő-
fordúlt igen éles kifejezésekre nézve, sokak az Orosz
birodalomban nem kevésbé felindultak.

Az Északi hadi környúlássalokra nézve így fe-
jezik ki magokat némelly Párisi Ujságírók: — „Ha
egy Kurir Izavainak (ugymond) hitelt adhatunk, a'
Dánus, Spanyol, és Frantzia szövetséges árnádiák,
az Anglus hadi hajóknak a' Belt öbleiben való olál-
kodásaik miatt Seelandia szigetére által nem evez-
hetnek, azonban a' tenger partokon az eleség fo-
gyatkozni kezdván, nem soká ujj mozdulásokat fog-
nak tenni, 's mint a' készületek mutatják Rendsburg-
nál fognak megállapodni. Így hát Princz Ponte-Corvo
is hihetőképpen visszfa fog Fünen szigeteről a' szá-
rozra jöni. " —

„ Ha (így szoll egy más Ujságíró Párisban) meg-
talál valóságosúlni, hogy az Anglus seregek Koppen-
hága mellett Hween szigetére kiszállottak. 's hogy
néhány Swéd hadi hajók Mön szigeténél vasmathái-
kat kihányták: ezen esetben tsak a' föld abrozt kell
meglekinteni annak általláthatása végett, mi némű
sorsra jathat nem soká ismét Seelandia és ennek fő
városa Koppenhága, kivált, ha a' Belten való olál-

ködást az Anglus hajók félbe nem találják szakasztani. A' Finlandia ellen való Orosz Expeditzió, ha tsak a' tengerről is nem segítették, rész szerént igen drága, rész szerént a' következésére nézve sem olyan nagy fontosságú, hogy a' Swédek' kára érte, tsak Seelandia szigetének elfoglalása által is tetézve vizsgálva nem fizetődne; kivált hogy már most az a' kedvező időpont t. i. a' tél is elmúlt, mikor a' Dánusok Swétzia ellen valamit próbálhattak volna; 's már most a' jégtől szabad tenger őket, mint a' kiknek minden tengeri erejek Angliába vitetett, nem tsak Swéd országtól, hanem önnön szigeteiktől, 's ezek között nevezetesen Seelandiától is egészfzen elfszakasztotta; ide járul, hogy réájok nézve az ő Kresztely nevű egyetlen egy Linea hajójoknak az azon lévő jó tengeri katonákkal egygyütt történt elveszése, súlyosabb, mintha az ő elienségek egy-szerre 4 olyan hajókat elvesztett volna.

„Hogy a' Dániai, Norvegiai, vagy Swétziai tengeröblökből nem soká valamely nevezetes ujsággott fogunk hallani, abból gondolhatjuk (így szollanak a' Koppenhágából April. 26-kán indult levelek), hogy az Anglus nagy hadi hajók a' Beltből, egy Fregáton kívül, és az ő apró hadi hajóik a' Sundból, véletlenül mind kiveztek, 's kivezések előtt az ő Admirálsi hajóokról nékiek külömbkülömbféle jelek adattattak. Tartunk, hogy vagy Norvegia ellen akarnak valami nagy próbát tenni, vagy pedig ismét véletlenül és sokkal nagyobb erővel megjelennek a' Beltben is a' Sundban is. Az is meglehet, hogy talám az a' nagy szállító hajós sereg érkezett-meg Angliából Norvegiához, a' melly felől nem régen bővebben olvastunk a' közönséges levelekben, 's ta-

lám ehhez tsatolták magokat hozzá a' Beltből és Sundból birtelen eltávozott hajók is.

A' Finnlandiában folyó hadi történetekről mostanság semmi hivatal szerént való újabb tudósítás nem jött ki Peteraburgban. Egyéb tudósítások szerént, már Wását is el foglalták volt az Orosz seregek, és az igen erős Sweaborg nevű várnak ostromlásához fogtak, 's mind többtöbb fegyveres nép takarodott takarodott-bé az Orosz birodalomból Finnlandiába.

A' Petersburgban Aprilis 15.-kén kijött Udvari Ujságban olvassuk, hogy az a' minden külső levelekben közönségesé tétetett hír, hogy egy Orosz Státustanátsos, hamiss bankotzedulát tsinált, egy Kereskedőt megétegetett, 's ezekért Moskauból fogva Peterburgba vitetett voina, etc, tsak hír és nem valóság volt.

Central University Library Cluj

Déli Európa.

Spanyol országban kevés napok alatt sokat változtak a' környüllállások. A' közönséges Ujság-levelek, a' Párisiak éppen úgy, mint a' Madridiak, egyfzeriben hangot változtattak. A' sok alacsony-ságot, a' mit előbbeni tudósításaikban a' világ eleibe terjesztettek, megmásolván, minden írásbéli mesterség által azon iparkodnak, hogy a' mit rúttá tettek, ismét széppé tehessék. Nem igaz (így szólnak most) sem az, hogy a' Békeféség Fejedelme olyan véghetetlen kintsel birt volna, mint eleinten hirdettetett, sem az, hogy az Orzágnak szerentsétlenségére lett volna.

Május 3.-dikán ilyen nevezetes dolgokat adott ki Spanyol országról a' Párisi Monitor: —

Negyedik Károly Királytól ilyen levél érkezett Napoleon Császárhoz: —

„Uram Ötsém! Felséged kétségkívül kedvetlenséggel értette az Aranjuezi történeteket 's ezeknek következéseit. Nem fogja Felséged részvétel nélkül szemlélni azt a Királyt, a' ki Koronájáról lemondani kévtelenítettven, egy nagy Monárchának, mint Szövettségesének karjai közzé veti magát. Erre bizza ő magát egészen; e' teheti őtet magát, familiáját, és az ő egész népét fzerentséssé. Az, hogy én a' Koronáról a' Fiam' kedviért lemondottam, tsak annak az erőszaknak volt a' következése, mellyet a' környülállások magokkal hoztak. A' fegyvertörzés és a' rebellis testörzősereg kiáltózása, nem soká meggyőztek a' felől, hogy rám nézve nem volna egyéb hátra, hanem tsak, hogy az élet vagy halál között tegyek választást, melly utólsónak a' Királyné is ki lett volna tétettve. Kéntelen valék lemondani a' Koronáról: de már most annak a' nagy embernek nagy lelkiségébe 's böltségségébe helyheztetem bátorságos bizodalमत, a' ki mindenkor jó barátom volt; mindennel meg fogok elégedni, a' mit ez a' nagy ember (Napoleon Császár), felöllem, a' Királyné felől, és a' Békefég' Fejedelme felől végezni fog. A' Koronáról való lemondásom és az Aranjuezi történetek eránt ide rekesztem az én Felségedhez intézett Protestálásomat, kérvén az Istent, hogy vegye a' maga szent oltalmazása alá Felségedet. Felségednek igen jó indulatú ötse —“

„Károly

„Költ Aranjuezben,
„Mártz. 21-kén, 1808.

A' mingyar említett Protestatzio ilyen szavakból áll: —“

„Protestálok és kinyilatkoztatom, hogy az éa Martzius' 19-kén költ Delretomom, melly által a' Koronáról a' Fiam' kedviért lemondottam, kényszerített tselekedet volt, a' melly által én tsak a' nagyobb szerentsétlenséget és a' szeretett alattvalóim között történhető vérontást akartam elkerülni. Azt a' Dekretomot tehát, mint semit és semmitérőt, úgy kell tartani. Aranjuezben Mártzius' 21-kén. —“

„Én a' Király.

Ugyantsak a' Monitörben fordul még elő azon Mouthion nevű Frantzia Urnak levele, a' kit a' Bergi Nagy Hertzeg Mártz. 23-kán Madridból Aranjuezbe a' lemondott Királyhoz kiküldött vala, és a' ki ilyen tudósítást tett, onnan küldött levelében, a' Nagy Hertzeghez: —“

„Nékem IV.dik Károly Király ezeket mondotta: — „A' történt revolutziót a' Fia és Minister Cabellero vitték véghez pénz által. Ha a' Koronáról le nem mondott volna a' Király, velle egygyütt a' Királyné is megölettettek volna a' következett éj-jel. Az Asturiai Princz tselekedete annyival rútabb, minthogy a' Király a' maga 60 esztendőért koros völtára nézve néki a' Koronát külömben is azonnal által engedte volna, mihelyest arrá határozta volna magát, hogy a' Király' kívánsága szerént egy Frantzia Császári Hertzeg afzfzont vegyen feleségül. Az én állapotom (így folytatta IV.dik Károly Király, a' Monthion levele szerént, beszédjét) felette keserve. A' Békefség' Fejedelmét elragadták töllem, hogy megöljék; pedig minden vétke tsak az, hogy egész életében hűséges volt hozzám. Az ő halála

után én tovább nem élhetek; mindent elkövettem, hogy ezen barátom' életét megtarthassam: hanem mindenek megsiketültek kérésem eránt; mindenek bocszúrást lélekzenek, etc. —

Hogy a' Békefég' Fejedeme Madridban a' Eer-gi Nagy Hertzeg szállásán talált oltalmat és megmaradást magának, azt már rég olvastuk az onnan jött levelekben. Mostani tartzkodósának helyét nem lehet az újjabb levelekből bizonyosan megtudni. Né-melleyek azt erőssítik, hogy ő is Bayonnébe vette volna útját Napoleonhoz. Mások semmit nem irnak ottléte felől.

Az az igen háthatós földindulás, a' mely Apri-lis 2-kán a' Genuai és Déli Frantzia országi tenger partokhoz közelebb fekvő tartományokban kezdődött, ebben a' tekintetben igen különös és igen rettenetes, hogy még a' leg újjabb leveleknek ezen vi-dékekről való elindulásokkor sem szűnt volt meg. ha-tém igen gyakran jelengette most ekkor is itt majd amott magát. A' Piemonti és Frantzia országi régi közös határszélről Pignerol városából, még Apri-lis 21-kén is ekképpen irtak ezen tárgy felől: —

„Az ijedség itt, a' helyet hogy tsendesedne, náponként nevededik. A' mult éjjel 12 órájban ismét ingani kezdett a' föld, a' melly ingás reggeli 5 órakor tsendesedett-el, menydörgéshez hasonlító zúgással. Pignerol városának környéke táborhoz ha-sonló, minthogy a' lákosok nagyobb részint oda hagyván városi házaikat, sátorok alatt laknak a' me-zón. Közönséges félelem itt az, hogy ez a' hoz-fzasan tartó földindulás mind addig el nem tsendese-dik tökéletesen, még a' föld alatt való tűz magának

a' föld' felületén valahol útat nem talál, és magát annak gyomrából ki nem önti, etc.

Külömbféle Tudósítások.

Vólt Jénai, most pedig az Orvosi Tudomány. nak Berlinben lakó Professora Hufeland, a' ki az ember élete meg hozzfzabításának mesteriségéről, 's több közhasznú tudós munkái által magának nagy hirt nevet és köz betsülletet szerzett, a' berlini közönséges újság levelek által közönségessé kívánta tétetni, hogy a' kaveital helyett leg jobb 's leg egészségesebb főlöstökömre a' serlöv. tejjel 's tej nélkül, 's tojással vagy tojás nélkül. A' kavéital tsa a' múlt század közepén vétetődött bé közönségissen, annakelőtte serlevessel éltek őseik főlöstökömre, és még is egészségesebbek, erősebbek, veősebbek vóltak a' mai havéivóknál, elmésségekre nézve sem vóltak a' mostan élő embereknél alábbvalók. — Néhai II. Fridrik Király is ezen nevedett fel, ezzel élt két ezrtendeig tartott Külfiztrini szoros fogságban is. — A' serlevessel való éles által menekedhetünk meg az idegeneknek mindennapi adófizetésektől, ez szabadithat meg bennünket a' száraz nyavalyától, a' gyomór görtstől, az aranyértől s. a. t. Nádinezet eieget lehet veres répából főzni. — Quasia helyett keserű Enziannal, China helyett vagy szüfa vagy Vad gefztenyefa héjjal lehet éltünk, 's annál fogva a' tengeren való kereskedésnek meg szünése által a' mi honnyi kintseinket meg esmérni, 's azokkal hasznosan éini meg tanittatunk, és olly jó egészséget érünk, melly minden aranynál 's ezüstnél betsesebb.

P. D.